

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชิโนรส

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ศรีรุ่ง

ครูภากร อุปการแก้ว

พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระพรมานุชิตชิโนรส

จุดประสงค์

๑. นักเรียนอธิบายประวัติความเป็นมา
พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชิโนรส

จุดประสงค์

๒. นักเรียนวิเคราะห์คุณธรรม
ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าประวัติ
ของพุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชิโนรส

จุดประสงค์

๓. นักเรียนอภิปรายถึงคุณค่าและ
ความสำคัญของการศึกษาเรื่องราวของ
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชินเธอรสได้อย่างมีเหตุผล

พ่อขุนรามคำแหงเป็นพระมหากษัตริย์
ของอาณาจักรสุโขทัย

ใช่

ไม่ใช่

พ่อขุนรามคำแหงมหาราชเป็นพระมหากษัตริย์

ลำดับที่ ๒ ของอาณาจักรสุโขทัย

ใช่

ไม่ใช่

สมัยพ่อขุนรามคำแหงมหาราช
มีความเชื่อเรื่องกษัตริย์คือสมมุติเทพ

ใช่

ไม่ใช่

พ่อขุนรามคำแหงได้คิดประดิษฐ์อักษรไทยขึ้น
ใช้แทนอักษรขอมเรียกว่า ลายสือไทย

ใช่

ไม่ใช่

พ่อขุนรามคำแหงได้นำพุทธศาสนา ลัทธิลังกาวงศ์
จากเมืองลังกาสุกะ มาประดิษฐาน ณ กรุงสุโขทัย

ใช่

ไม่ใช่

พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง

เป็น ชาวพุทธที่มีชีวิตอยู่สมัย
หลังจากที่พระพุทธเจ้าเสด็จ
ปรินิพพานแล้วจนถึงสมัยปัจจุบัน
ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นแบบอย่างใน
การปฏิบัติหน้าที่ชาวพุทธที่ดี

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ประวัติวัยเยาว์

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมาณูชิต
ชิโนรส เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๘ ในพระบาทสมเด็จพระ
พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก พระมารดา คือ
เจ้าจอมมารดาจ้อย (ท้าวทรงกันดาล) ประสูติเมื่อวันที่
๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๓๓ มีพระนามเดิมว่า พระเจ้า
ลูกยาเธอ พระองค์เจ้าวาสุกรี

พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า
จุฬาโลกมหาราช

ท้าวทรงกันดาล

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ประวัติวิสัยเยาว์ (ต่อ)

พระองค์ได้ทรงบรรพชาเป็นสามเณร
เมื่อทรงมีพระชนมายุ ๑๒ พรรษา และได้
ประทับอยู่ที่ วัดพระเชตุพนฯ ต่อมา
ในปี ๒๓๕๔ จึงผนวชเป็นภิกษุสงฆ์

ตำแหน่งที่ทรงได้รับ

ดำรงตำแหน่งสมเด็จพระสังฆราชเจ้า
สกลมหาสังฆปริณายก ณ วันศุกร์ ขึ้น ๔ ค่ำ
เดือน ๙ ปีกุน จุลศักราช ๑๒๑๓ (พ.ศ.๒๓๙๔)
และสิ้นพระชนม์ด้วยโรคชรา รวมเวลาที่ทรงผนวช
ในพุทธศาสนา ๔๒ พรรษา ทรงดำรงตำแหน่ง
สมเด็จพระสังฆราชเจ้า สกลมหาสังฆปริณายก
เป็นเวลา ๑ ปี ๔ เดือน

ตำแหน่งที่ทรงได้รับ (ต่อ)

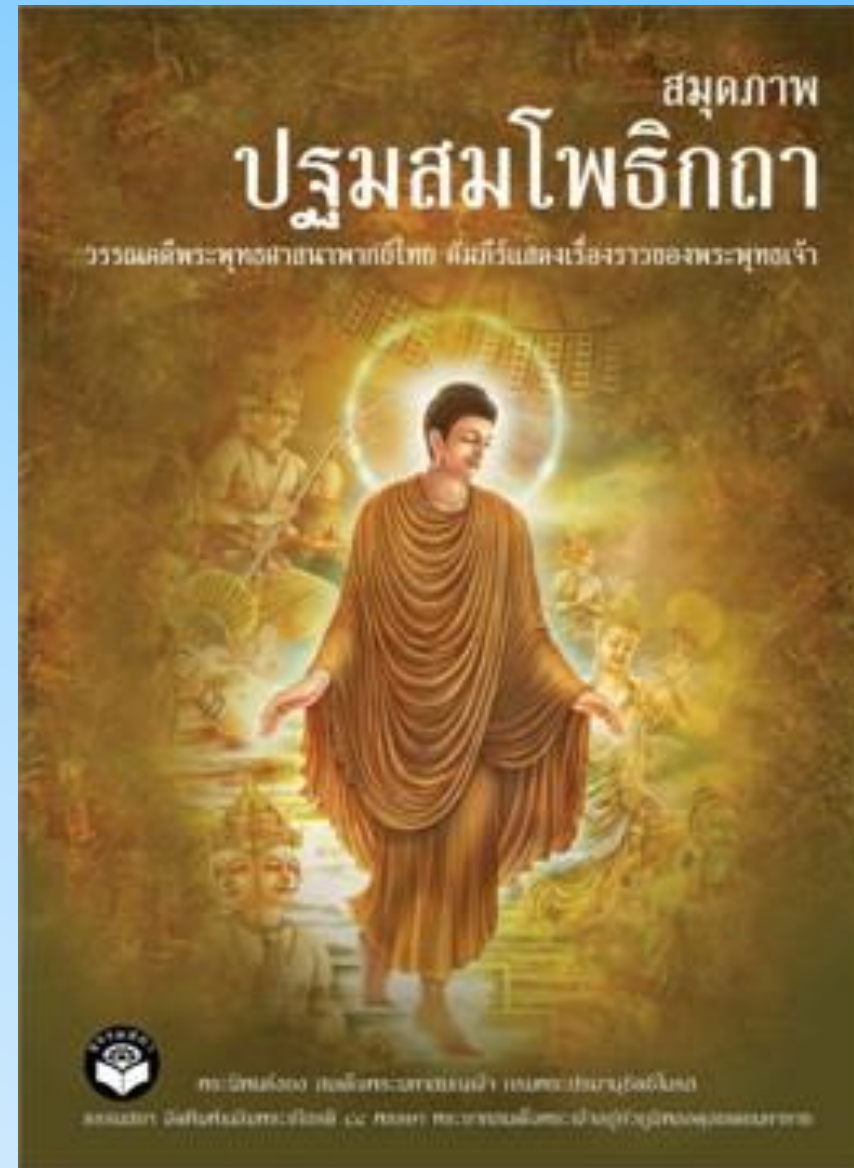
พ.ศ.๒๕๓๒ องค์การยูเนสโก ประกาศ
ยกย่องสมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชิโนรส เป็นบุคคลผู้มี
ผลงานดีเด่นทาง ด้านวัฒนธรรมระดับ
โลก

ผลงาน

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ
ปรมาณูชิตชิโนรส มีพระอัจฉริยภาพหลายด้าน
ในทางอักษรศาสตร์ มีผลงานเขียนที่เกี่ยวข้อง
กับพระพุทธศาสนา และงานเขียนที่เป็น
ผลงานอันทรงคุณค่าต่อสังคมไทย จำนวนมาก

ลิลิตตะเลงพ่าย

เป็นบทประพันธ์ เพื่อสดุดี
วีรกรรมของสมเด็จพระนเรศวร
มหาราช

(โดย “ตะเลง” ในที่นี้หมายถึง มอญ)

กฤษณาสอนน้องคำฉันท์

เป็นวรรณกรรมที่สะท้อนให้เห็นถึง
บทบาทและหน้าที่ของผู้หญิงในสมัยโบราณ
โดยเฉพาะสมัยกรุงธนบุรี รวมถึงภาพของผู้หญิง
ในอุดมคติของชายไทยในอดีตด้วย แม้วันเวลา
จะผ่านไปแล้วถึง ๒๕๐ ปี แต่วรรณกรรมเรื่อง
กฤษณาสอนน้องคำฉันท์ ยังสะท้อนให้เห็น
วิถีชีวิตของผู้คนสมัยธนบุรีได้เป็นอย่างดี

สิ่งที่ผู้หญิงที่ดีควรทำ

เมื่อมีiturทุกขพระทัย ร่วมทุกขภูวไนย

อย่าอยู่สุขเกษมเกลากาย

เมื่อทรงพระประชวรไม่สบาย

แนบนั่งใกล้กลาย

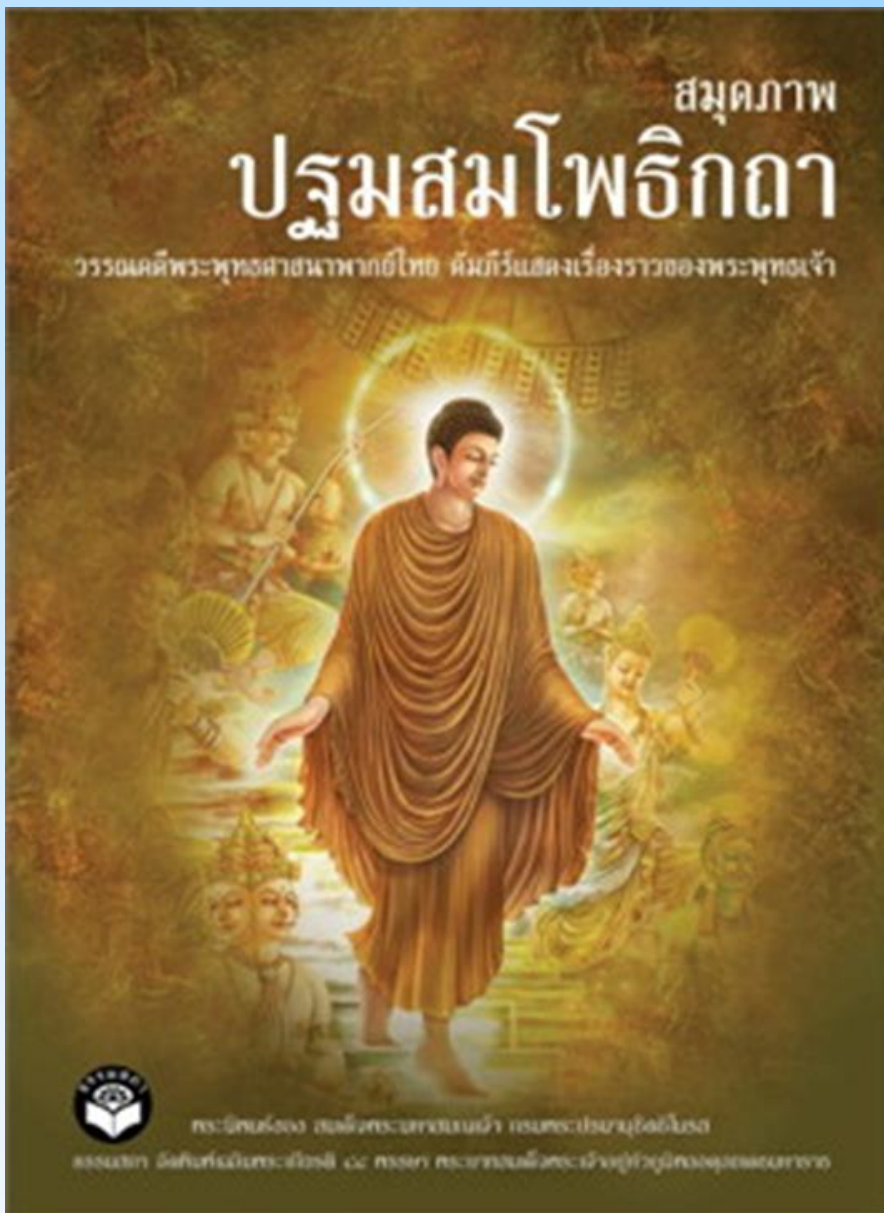
ทูลปลอบให้เสวยซึ่งยา

พฤษภกาสร
โททนต์เสนงคอง
นรชาติวางวาย
สถิตทั่วแต่ชั่วดี

อีกกฤษชรอันปลดปลง
สำคัญหมายในกายมี
มลายสิ้นทั้งอินทรีย์
ประดับไว้ในโลกา

ปฐมสมโพธิกถา

วรรณคดีพระพุทธศาสนา คัมภีร์ที่
แสดงเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในสมัย
พุทธกาล แบ่งออกเป็น ๒๙ ประจําเขตตั้งแต่
ทรงประสูติ ตรัสรู้ ปรีนิพพาน

ดุสิตปริวัตต์ประจําเขตที่ ๒

ทุกรกิริยาปริวัตต์ประจําเขตที่ ๗

คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นนักปราชญ์ผู้มีความรู้ และสร้างผลงานอันทรงคุณค่าให้กับสังคมไทยใฝ่ใจในการศึกษา หมั่นขยันหาความรู้ และส่งเสริมพระพุทธศาสนา

เกมทาย คุณ

ให้นักเรียนอ่านข้อความที่
กำหนดให้ แล้วทำเครื่องหมาย
✓ หรือ ✕ หน้าข้อความนั้น

๑. พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าवासुกรี คือพระนามเดิมของสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส

๒. องค์การยูเนสโก ประกาศยกย่องสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส ให้เป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านทางการแพทย์ระดับโลก

๓. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส ดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก ณ จุฬาลงกรณ์ราช ๑๒๑๓

๔. ลิลิตพระลอ เป็นวรรณกรรมที่แต่งโดยสมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระปรมานุชิตชิโนรส

กิจกรรม

ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูล
พุทธศาสนิกชน ตัวอย่างที่นักเรียน
ประทับใจมา ๑ ท่าน แล้วบันทึก
ข้อมูลตามหัวข้อที่กำหนด

๑. พุทธศาสนิกชน ตัวอย่างของฉัน คือ

.....

๒. ความดีที่เป็นแบบอย่าง ได้แก่

.....

๓. ประวัติดุโดยย่อของพุทธศาสนิกชน ตัวอย่างท่านนี้ มีดังนี้

.....

.....

๑. พุทธศาสนิกชน ตัวอย่างของฉัน คือ

สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

๒. ความดีที่เป็นแบบอย่าง ได้แก่

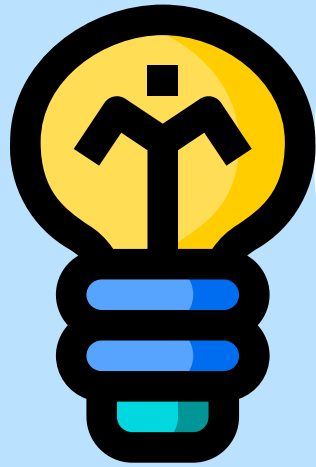
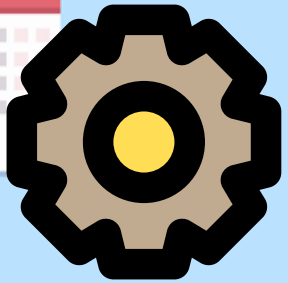
ทรงเป็นกษัตริย์ที่มีพระปรีชาสามารถ มีความกล้าหาญ
เด็ดเดี่ยว มุ่งมั่น และอดทน สามารถสร้างความเป็น
ปึกแผ่นให้กับอาณาจักรไทย นอกจากนั้นยังเป็นชาวพุทธ
ตัวอย่างที่เคร่งครัดและมีศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา

อันตัวพ่อ ชื่อว่า พระยาตาก
ถวายเป็นดิน ให้เป็น พุทธบูชา
ให้ยืนยง คงถ้วน ห้าพันปี
เจริญสมณะ วิปัสสนา พ่อชื่นชม
คิดถึงพ่อ พ่ออยู่ คู่กับเจ้า
พระพุทธศาสนา อยู่ยง คู่องค์กษัตรา

ทนทุกข์ยาก กู้ชาติ พระศาสนา
แต่ศาสนา สมณะ พระพุทธโคดม
สมณะพราหมณ์ชี ปฏิบัติ ให้พอสม
ถวายบังคม รอยบาท พระศาสดา
ชาติของเรา คงอยู่ คู่พระศาสนา
พระศาสดา ฝากไว้ ให้คู่กัน

๓. ประวัติโดยย่อของพุทธศาสนิกชน ตัวอย่างท่านนี้ มีดังนี้

สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี หรือ สมเด็จพระเจ้าตากสินทรง
เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์เดียวในสมัยอาณาจักรธนบุรี
ทรงปราบดาภิเษกเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๑๐
พระราชกรณียกิจที่สำคัญในรัชสมัยของพระองค์ คือ การกอบกู้
เอกราชจากพม่าภายหลังการเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่สอง โดยขับ
ไล่ทหารพม่าออกจากราชอาณาจักรจนหมดสิ้น

ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙
เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาานูชิตชิโนรส

คำชี้แจงในการทำ กิจกรรมนักเรียน

ให้นักเรียนศึกษาประวัติ
ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชิโนรสและ
สรุปข้อมูลตามประเด็นที่
กำหนดให้ต่อไปนี้

คำชี้แจงบทบาท ครูปลายทาง

๑. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙ เรื่อง
พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมาภิไธยชิโนรส
๒. ครูให้นักเรียนลงมือทำใบงานได้
๓. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนตาม
ความเหมาะสม

ใบงานที่ ๙ เรื่อง พุทธศาสนิกชนตัวอย่าง
สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ประวัติวัยเยาว์

.....

.....

.....

.....

ตำแหน่งที่ทรงได้รับ

.....

.....

.....

.....

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า
กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ผลงาน

.....

.....

.....

.....

คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

.....

.....

.....

.....

สรุป

ประวัติวัยเยาว์

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส เป็นพระราชโอรสองค์ที่ ๒๘ ในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาจ้อย (ต่อมาได้เลื่อนยศเป็นท้าวทรงกันดาล) เมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๓๓๓ มีพระนามว่า พระเจ้าลูกยาเธอ พระองค์เจ้าवासูกกรี ฯลฯ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส

ผลงาน

สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส มีพระอัจฉริยภาพหลายด้าน ในทางอักษรศาสตร์ มีผลงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา และงานเขียนที่เป็นผลงานอันทรงคุณค่าต่อสังคมไทย จำนวนมาก ฯลฯ

ตำแหน่งที่ทรงได้รับ

- ดำรงตำแหน่งสกลมหาสังฆปริณายก ณ วันศุกร์ ขึ้น ๔ ค่ำ เดือน ๙ ปีกุน จุลศักราช ๑๒๑๓ (พ.ศ.๒๓๙๔)
- พ.ศ.๒๕๓๒ องค์การยูเนสโก ประกาศยกย่องสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรสเป็นบุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมระดับโลก

คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง

เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นนักปราชญ์ผู้มี ความรู้และสร้างผลงานอันทรงคุณค่าให้กับ สังคมไทยจำนวนมาก ฯลฯ

บทเรียนครั้งต่อไป

สาวกตัวน้อย

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

